

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2024

Ivana Kozáková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Rave – fotografický dokument zachycující komunitu
techna**

Bakalářská práce

Autor práce: Ivana Kozáková

Studijní program: Komunikační studia

Vedoucí práce: Mgr. Sandra Lábová Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. 4. 2024

Ivana Kozáková

Bibliografický záznam

KOZÁKOVÁ, Ivana. *Rave – fotografický dokument zachycující komunitu techna*. Praha, 2024. 97 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. Sandra Lábová, Ph.D.

Rozsah práce: 27 940

Abstrakt

V praktické bakalářské práci ukazuji pomocí dokumentární fotografie aktuální pražskou techno scénu s důrazem na prožívání účastníků, kteří mohou prostor vnímat jako svůj safe space. Teoretická část reflektuje bezpečnostní postupy, komunitu a techno jako hudební žánr. Nadále se věnuje dokumentární fotografii a práci dvou hudebních fotografů, kteří se na techno zaměřují.

Abstract

In my practical bachelor's thesis, I use documentary photography to show the current Prague techno scene with an emphasis on the experience of the participants, who can perceive the space as their safe space. The theoretical part reflects security procedures, community and techno as a musical genre. Then continues to describe documentary photography and the work of two music photographers who focus on techno.

Klíčová slova

techno, hudební scéna, dokumentární fotografie, rave culture, Wolfgang Tillmans

Keywords

techno, music scene, documentary photography, rave culture, Wolfgang Tillmans

Title/název práce

Rave - a photographic documentary capturing the techno community

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala hned několika lidem, bez kterých bych práci nebyla schopná dokončit. V první řadě mé trpělivé vedoucí, která mi vždy poskytla vydatné množství konstruktivní kritiky. Pak skvělé grafičce Hance Petržílkové za to, že mi ukázala jak pracovat v InDesignu. Mým skvělým šéfům Pětě a Jirkovi, který za mě vzali práci, abych mohla odnést tezi. A v neposlední řadě mé rodině a přátelům za podporu. Obzvláště mé skvělé mamce za poskytnutí zázemí k nerušenému psaní.

Obsah

Úvod	2
1 Techno jako hudební žánr	3
2 Techno komunita	6
3 Fotografický dokument	8
3.1 Historie.....	8
3.2 Současné výzvy.....	9
4 Hudební fotografie	11
4.1 Wolfgang Tillmans.....	11
4.2 Karel Chladek.....	12
5 Metodologie praktické bakalářské práce	13
Závěr	15
Summary	16
Použitá literatura	18

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila techno komunitu, protože mi pro fotografický dokument přijde esteticky zajímavá a zároveň inspirativní ve svém přístupu k udržování bezpečného prostoru na akcích. Samotnou mě na mé první takové akci velmi překvapil pocit respektu, podpory individuality a až terapeutického vyčištění hlavy.

Mám spoustu queer přátel, kteří čelí v běžném životě verbálním (výjimečně i fyzickým) útokům, kvůli tomu kým jsou. I oni přiznávají, že se nebojí plně projevit na tanečním parketu techno akcí, kde se cítí v bezpečí.

Rozdíl v techno a ostatních klubech je, dle mého názoru, v účelu, proč tam lidé chodí. Do „běžných“ klubů se někteří lidé chodí seznámit, mnohokrát se mi stalo, že se mě cizí lidé nevhodně dotýkali. Bez kontrol na dodržování bezpečného prostoru je tohle chování ignorováno a bez facechecks (*pojem vysvětlený v kapitole Komunita*) se dovnitř dostanou i velmi opilí a jinak ohrožující lidé. Na techno akce si chodí lidi poslechnout hudbu, chodí cíleně na dané umělce, či akce. A to mi dalo možnost se na nich poprvé uvolnit a jen si užít tanec bez myšlenek.

V této bakalářské práci se pokusím přiblížit jak takové akce vznikaly, na jakých principech fungují a vysvětlím pojem fotografického dokumentu i hudební fotografie, které jsem si vybrala jako způsob zpracování témat

1 Techno jako hudební žánr

Techno bylo poprvé použito jako název pro samostatný žánr až v roce 1988. Předtím byli jeho tvůrci označováni žánrem house a tím propojení se scénou v Chicagu. (Brewster 2014, s. 493)

Kontra (2021, s. 9) uvádí, že techno je specifický žánr elektronické hudby, jenž vznikla v osmdesátých letech minulého století. Za kolébku techna (občas také označovaná jako Mekka techna) se označuje kanadské město Detroit a zakladatelé Juan Atkins, Kevin Saunderson a Derrick May. (Sicko 1999). Jiné zdroje uvádějí, že specifický subžánr elektronické hudby vznikl už v 70. letech v Německém Düsseldorfu. (Reynolds 2011) Reynold zmiňuje (Tamtéž, str. 2), že techno vzniklo, když hudební skupina Kraftwerk postavila svoje KlinkKlang Studio a vytvořila skladby jako jsou Autobahn, TransEurope Express a The Man-Machine.

Jak naznačuje i pojmenování žánru, ke vzniku techna výrazně přispěl i technologický pokrok, zejména počítačů, který umožnil elektronickou hudbu tvořit. (Reynold, 2011) Krafwerk začali místo kytar a bicích používat syntetizátory a zvuk naprogramovaných beatů. Některé zdroje uvádějí Kraftwerk jen jako výrazný vliv ke vzniku techna v Detroitu. Následně se techno rozvíjelo v Nizozemsku a Belgii.

Juan Atkins, právě v Detroitu, je považován ze prvního hudebníka , který začal používat termín techno. Atkins je DJ, hudební producent a “původní průkopník detroitského techna” (Reece 2015). Právě on uvádí německý Kraftwerk jako jednu z inspirací, která ho dovedla k vyvinutí žánru. (Atkins 2012)

Zároveň mělo jít o inspiraci z futuristické práce teoretika Alvina Tofflera. K té se kanadský DJ dostal na předmětu Future Studies na Belleville High School. Futuristické myšlenky ho zasáhly natolik, že nabranou inspiraci využil a vyměnil klasické hudební nástroje za elektrické. Později s nabytými zkušenostmi založil DJ kolektiv Deep Space s Derrickem Mayem, ten ho provázel i po ukončení studií. (Sicko 1999)

Dnes se termínem techno občas nesprávně označují jakékoli taneční akce s elektronickou hudbou nezávazně na typu hudby, který se tam hraje. Techno označuje styl elektronické hudby, který se objevuje od 80. let (v Česku spíše 90. let) a vyznačuje se perkusivními, syntetickými zvuky, studiovými efekty, opakovanými elektronickými rytmy, mechanickými strukturami a tříčtvrťovým taktem v tempu přibližně 130-140 BMP. (Smolík 2010, str. 234)

Hudební výtvoři DJů jsou pak k poslechu právě na celonočních tanečních akcích, kde se vystřídá několik umělců po blocích, které obvykle trvají 2 - 3 hodiny. Specifičností večírků přidává fakt, že skrz mnohahodinové události nikdy hudba neustává - narušuje se zde šablona píseň - pauza - píseň. Na klasických diskotékách DJ i komentuje večírek a playlist, nicméně zde promixovávají svoji hudbu umělci přímo na místě a tudíž může být každá akce unikátní zážitek. (Kontra 2021, s. 9)

Českou scénu nejvíce ovlivnil vývoj v sousedním Německu - specificky v Berlíně. Místní scéna prošla na přelomu milénia velkou vlnou komercializace, ale podařilo se jí uchovat původní styl návratem do undergroundu. Právě tento přesun dal možnost novým místům, například Berghainu, který dodnes funguje v prostorách bývalé elektrárny. Ten proslul po celém světě tvrdým technem, ale možná ještě více přísnou door-policy (ta bývá nazývána také face checks - *pojem vysvětlený v kapitole Komunita*). (Smetana 2021) V případě Berghainu platí, že tvrdá pravidla přispěla k jeho proslulosti - dnes existují i online simulátory, kde si lidé zkouší, jakými odpověďmi na otázky bodyguardů zvýší svoje šance dostat se dovnitř.

Berlínská techno scéna inspirovala pražský Polygon (ten už dnes neexistuje, kvůli pandemii covidu v roce 2020 zanikl) a ten další kolektivy. Nová berlínská vlna techna, kterou v Praze potkáváme je svým tempem pomalejší než byla dřívější hudba, ale o to experimentálnější. Pražská scéna také, narozdíl od přelomu milénia, hledá nové neprobádané lokace tzv. "prostory s příběhem". (Tamtéž) Právě zmiňovaný Polygon proslavil, když uskutečnil akci v rekonstruovaných prostorách Hlavního nádraží.

"Techno se od 80. let rozšířila do celého světa a během uplynulých dekád se rozpadlo na řadu dalších subžánrů, které se od sebe liší tempem, atmosférou, druhem

používaných zvuků, ale často i pojetím samotných parties,” píše Kontra (2021, str. 9) v knize věnující se přímo pražské scéně v letech 2015 - 2020. Jak už jsme definovali je techno jen odnož elektronické hudby, ale samotné se ještě dělí na acid-techno, minimal-techno, dub-techno a mnoho dalších, k čemuž přispělo právě světové rozšíření.

2 Techno komunita

“Navenek působí techno scéna dost tvrd’ácky. Ti lidi jsou tam takoví divní, jiní, černé brýle, jsou takoví uzavření a působí jako elitáři. Ale pak, když jsem tam byl poprvé, jsem byl v šoku z toho, že se můžu prakticky s kýmkoli dát do řeči. Lidi se k sobě chovají elementárně hezky,” popisuje pravidelný návštěvník techna Martin pocity z první akce. (Kontra 2021, s. 249)

Techno scéna, narozdíl od jiných hudebních akcí, experimentuje s časy i prostorem. Aktuální kluby tohoto žánru se nachází ve starých budovách, přetvořených k novým účelům. Pražský Fuchs2 najdeme v prostorách zimního stadionu Štvanice, Berlínem inspirované Ankali ve vršovické továrně na mýdlo. Mnoho organizátorů stálá místa nemá a tudíž se akce neustále přesouvají, jako je CUKR nebo hereandthere. Poslední roky přibývají i denní, či 24hodinové akce, ty v roce 2024 nejčastěji pořádá hereandthere.

Aby se pocit bezpečného prostoru mohl zachovat, přibývá, obzvlášť v oblíbených klubech a na prominentních akcích, kontrol u vstupu. Takzvané „facechecks“ (v doslovném překladu “kontrola obličeje”) mají hned před příchodem na akci zabránit, aby se na ní dostali lidé, kteří by mohli liberální a respektující prostředí ničit. Facechecks v praxi probíhají jako kontrola, kdy , u vchodu na akci stojí osoba (nebo více osobzajišťující, aby se na akci nedostal někdo, kdo by ji rušil. Pražský techno klub Ankali uvádí ve svých „house rules“, povinnosti plnoletosti, znalost pravidel klubu, možnost prohledat osoby, kvůli zbraním, alkoholu, či drogám, kvůli intoxikaci je také možnost vstup zakázat. Ankali zakazuje pořizovat jakékoliv obrazových či video záznamů. při vstupu přelepuje mobilní fotoaparáty páskou, za porušení může být účastník z večírku vyhozen.

Zavedení těchto systémů vždy vzbuzuje kontroverze – klub Berghaim v Berlíně se stal pověsný tím, jak náročné je, se dostat dovnitř. Jako nevhodní návštěvníci jsou považováni turisté, pracující třída a kdokoli, kdo by nebral ohled na specifická pravidla klubů, či jednotlivých akcí. (Rapp, 2009) „Tyto drastické stereotypy lidí mimo scénu

ilustrují, jak citlivá je klubová scéna na vlivy zvenčí, které by mohly ohrozit atmosféru na akci.“ (Jóri & Lücke 2020, 13)

Smolík (2010, 239) uvádí ve svém zkoumání subkultur, že zpravidla potřebují společnou životní filozofii nebo ideu, techno je ale založené na individuálním prožitku jednotlivců. „Techno už ideu nepotřebuje; jak tvrdí každý raver, cítí ji na základě prožitku.“ (Ibid.)

Vzhledem k rytmické, stále se opakující, hudbě přirovnávají někteří autoři večírky k rituálu. (Smolík 2010, STR) (Vránová, 2020)

Pocit propojení už Antonio Melechi slovy „Tohle je potěšení z amnézie, kde nikdo není nikým, ale všichni tam patří.“ (Melechi, 1993, 32) Pro skupiny navštěvující techno akce je typické dodržování zásad známé pod zkratkou PLUR (Peace, Love, Unity, Respect) (Posolda, 2004)

Česko se seznámilo s technem v 90. letech. Vladimír 518 popisuje (2016), že přineslo, jako ve spoustě jiných zemích, pocit propojenosti mezi účastníky a další příjemné prožitky. Pro bývalou zemi Východního bloku nová hudba také svobodu. Směsice různých národností se potkávala v Česku na večírcích. “Ti všichni v nich hledali úlevu i více otevřenou, inkluzivní, anarcho-spirituální alternativu ke starým a diskreditovaným technikám organizování společnosti a výrobě souhlasu, a k normám studené války týkající se zejména konzumace hudby a svobody projevu.” (Vladimír 518, 2016, 361)

Tím, že scéna teprve vznikala, se v tuzemském prostředí objevovaly stále nové soundsystémy a kluby. V 90. letech na sebe upoutaly pozornost hlavně soundsystémy Mayapur, který začal zprostředkovávat zvukové vybavení, a DJing na Cibulce, Mutaphone ve Zlíně, plzeňský Metod a DJ Quickie v Teplicích.

3 Fotografický dokument

„Dokumentární fotografie je nabitým, sporným a základním aspektem jakékoli diskuse o fotografii.“ (Emerling 2012, 82)

3.1 Historie

Poprvé použil termín dokumentární film filmař a filmový kritik John Grierson při psaní recenze filmu *Moana* od Roberta Flahertyho. Přesto, že Grierson psal o dokumentárním filmu, jeho označení a myšlenky s tím spojené se začali aplikovat i na typ fotografií. Označoval tak totiž dílo založené na popsání reality a faktu s využitím kreativních prostředků. Termín se tak ve 30. letech uchytil k označení tvorby mezi uměním a dokumentem. (Bogre 2019)

V historii se o prosazení dokumentární fotografie prosadil Jacob Augustus Riis na konci 19. století přelomové dílo *Jak žije druhá polovina* (*How the Other Half Lives*). To ukazovalo sociální rozdíly Ameriky před přelomem století. Snímky ukazovaly společenské problémy od dětské práce v řemeslných továrnách až po policejní noclehárny. Silné fotografie z chudinských čtvrtí přes silný mediální ohlas opravdu přinesly změny – zřídily se školy pro opuštěné děti, přibyly zákony proti dětské práci a došlo i ke zrušení policejních nočních útulků. (Davidson & Little 2000)

„Dokumentární fotografie zachovává naši kolektivní historii, protože je důkazem, svědkem a pamětí.“ (Bogre 2019, 15) Právě příklad Jacoba Augusta Riise ukázal, že fotografie může způsobit celospolečenskou změnu a inspiroval generace dalších dokumentárních fotografů, aby to také vyzkoušeli.

Obecně termín dokumentární fotografie popisuje výtvořitele fotografů, kteří se snažili fotograficky zaznamenat a být svědkem lokálních i globálních konfliktů a problémů. To umožnilo ostatním lidem, zejména v západních zemích světa, opravdu skrz fotografii pocítit, co se děje v jim vzdálených podmínkách. (Emerling 2012) Tento typ fotografické práce zaznamenal největší rozvoj ve 20. a 30. letech minulého století v poválečném období,

výsledné práce se často objevovaly v magazínu Life. K rozvoji oboru dále přispělo založení dodnes fungující fotografické agentury Magnum Photos v roce 1947. Její zakladatelé byli sami úspěšnými dokumentárními fotografy: Henri Cartier-Bresson, Robert Capa, David Seymour, George Rodger a další. (Ibid.)

K vyvrcholení síly dokumentární fotografie došlo ve válce ve Vietnamu. Fotografie dokázaly lidem přiblížit hrůzy, které nedokázaly vyjádřit jen texty a pravidelně se objevovaly v magazínech ve světě. Nejvíce ovšem zasáhly čtenáře ve Spojených státech, kde dokázaly výrazně ovlivnit smýšlení amerických občanů na válku, do které posílali své vojáky. Mnohé z dnes už celosvětově známých fotografií se objevovaly i v již zmíněném magazínu Life.

Válka ve Vietnamu byla pro lidi mimo konflikt úplně jiná v mediálním pokrytí. K tomu přispěl i technologický rozvoj po druhé světové válce a větší dostupnost aparatury. Tím, že šlo právě o první tak moc pokrývaný konflikt, šlo o bezprecedentní situaci pro armádu. Fotografové měli tedy prakticky neomezený přístup všude a díky tomu vznikly nezvykle brutální a silné snímky, které vyburcovaly Američany k protestům proti pokračování války. Mezi nejvýznamnější autory světoznámých snímků se řadí Eddie Adams, či Nick Ut. U obou zmíněných zaznívají i názory, že jejich tvorba zastavila válku.

3.2 Současné výzvy

Dokumentární fotografie čelí dnes mnohým výzvám, ať už kvůli technologickým pokrokům, tak i nárokům na rychlost. Debaty se vedou i nad estetikou dokumentární fotografie. K té Susan Sontag uvedla: „U fotografií zvěrstev chtějí lidé tíhu svědectví bez poskvrny umění.“¹⁴ (Sontag 2004) Fotografická teoretička tím narážela na debaty, které probíhají nad snímky, které vyobrazují násilí a zároveň jsou esteticky působivé. V její knize dále popisuje svůj názor, že fotografie a umění by mělo být jasně oddělené, tudíž by se měla dokumentární a novinářská fotografie soustředit na prostou a neestetickou pravdu. Přízpůsobování situace něčemu krásnému, může v lidech vzbuzovat pocit nedůvěry.

¹⁴V originále: „For the photography of atrocity, people want the weight of witnessing without the taint of artistry.“

(Tamtéž)

Dokumentární fotografie dnes čelí i novým etickým výzvám. Fotografická obec se hlásí k tomu, že by měl existovat soubor etických pravidel, které výslovně zakážou například manipulované snímky. Dlouhodobou debatu eskalovala světová soutěž World Press Photo, když v roce 2016 udělila cenu Giovannimu Troilovi za fotostory The Dark Heart of Europe, která mapovala sociální a ekonomické problémy v belgickém průmyslovém městě Charleroi. Autor uváděl, že město má symbolizovat problémy celé Evropy. World Press Photo cenu vítězi odebralo, když se zjistilo, že popisky byly zavádějící a některá z fotek byla pořízená v úplně jiném městě. (Good & Lowe 2019, 104)

I přesto, že zde nedošlo k moderní manipulaci fotografií, ale pouze popisek, zvedla se debata o obecných pravidlech dokumentární a novinářské fotografie. Dnes fungují etické kodexy jen na úrovni agentur a redakcí, pro které fotografové pracují.

V případě jedné z nejznámějších fotografií historie došlo k manipulaci s fotografií. Dorothea Lange se zapsala do dějin svým snímkem Migrant Mother. Pořízená v roce 1936 se stala symbolem Velké hospodářské krize. Fotografie se dostala na obálky magazínů, novin a výstav, čímž se zapsala do kolektivní paměti doby. Pět let poté, co snímek poutal pozornost světa, Lange chystala výstavu. Během příprav se rozhodla fotografii upravit a odstranit z ní palec na okraji fotky, který ji esteticky vadil. Dnes už je snímek zaznamenávaný v knihách i na internetu ve své upravené podobě. (Tamtéž, 105)

4 Hudební fotografie

Techno přináší do žánru hudební fotografie některé specifické elementy, které úzce souvisí s udržováním safe space na místech, kde techno akce probíhají. Právě i to může fotografovi komplikovat práci. Pokud se nachází v prostoru, či na akci, která fotografování vůbec umožní, musí nadále dodržovat zásady safe space, které souvisí i s nenarušováním soukromí účastníků. Své fotografie by tudíž měli pořizovat se souhlasem zachycených lidí, či se pokusit o jejich anonymizaci, aby nebyli na fotografii rozeznat.

Někteří fotografové uvádí, že starší akce byly v tomto ohledu otevřenější. První raves party, které fungovaly ve velmi improvizovaných podmínkách často opuštěných lokalit nebyly ještě tak omezující vůči fotografům.

4.1 Wolfgang Tillmans

Legendárním fotografem těchto akcí je Wolfgang Tillmans. Ten se proslavil svým díle z rave akcí, kde dokázal zachycovat komunitu, svobodu a bezpečný prostor pro sebevyjádření queer osob. Postupně se vypracoval i na fotografování významných osobností hudby dneška – jako je Lady Gaga, Frank Ocean, či Chucka D.

Tillmans se narodil v roce 1968 v německém Remscheidu, významně ho ovlivnila návštěva Londýna, kam se dostal jako student v roce 1983 a oslovila ho místní diverzita mezi mladými. (Watney 2020) Zároveň si v Anglii poprvé koupil časopis i-D, který přispěl k jeho uměleckému formování. Když se vrátil zpět do Německa, začal pracovat pro lifestyle a módní magazíny. V roce 1988 začal spolupracovat již se zmíněným časopisem i-D a tehdy se fotografií začal naplno živit. (Ibid.)

Když se jeho snímky z acid house parties z Hamburгу v Německu v roce 1991 dostaly do časopisu i-D, byl to jeho velký kariérní průlom. Ten samý rok pracoval na reportážním projektu z evropských měst Techno Is the Sound of Europe a v něm propojil taneční parkety Berlína, Frankfurtu, Londýna a belgického Gentu. (Anderson 2022)

Fotografie evropské klubové scény pořizoval z pohledu účastníka. V 90. letech byl

členem techno komunity a vyvaroval se tak voyeurismus, který někdy postihuje fotografie taneční scény. (Watney 2020)

4.2 Karel Chladek

Kanadský fotograf z Montrealu sám sebe označuje jako fotografa nočního života a hudby. (The Photo Academy) Při své práci spolupracuje s DJs a kvůli tomu s nimi cestuje po celém světě. I přes spolupráci s umělci fotí hlavně účastníky večírků a festivalů.

Ve své knize *Public Intimacy* ukazuje svůj osobitý přístup v zachycování mezilidských momentů uprostřed ruchu akce. (Chladek 2020) Do povědomí se dostal hlavně díky propagaci svého umění pomocí sociálních sítí – primárně Instagramu (kde má v době psaní této práce 180 tisíc sledujících, k datumu 26. 4. 2024).

5 Metodologie praktické bakalářské práce

Série focení probíhala od dubna 2023 do února 2024. Techno akce v Praze jsou odlišné otevřeností scény, přičemž mnoho pořadatelů nepovoluje na akcích fotografování. Na výběr zůstávala místa, kde je focení povoleno.

Snažila jsem se zachytit různorodá místa s odlišnými přístupy k soukromí akce. Fotila jsem události, které organizovali Stalin, Lunchmeat a hereandthere. Stalin pořádá letní koncerty různorodých žánrů na Letné, mezi nimiž je i techno. Otevřenost místa, kde dříve stála Stalinova socha, napovídá, že místo nedrží žádná oficiální pravidla akcí. Přijít může kdokoli, vstupné se nevybírání a místo využívá prostor kvůli počasí jen od jara do podzimu. Akce se konají několikrát do týdne, minimálně jednou týdně hostí umělce vybraného žánru.

Lunchmeat posouvá akce dál. Mezi ostatními pořadateli vyčnívá událostmi, které se zaměřují, kromě hudby, na výrazné světelné vizuální efekty, což jsem se snažila zachytit na snímcích. Jedna z focených akcí se konala v Kladně, výjimečně mimo Prahu. Druhá poté využila spolupráce s Národní galerií v Praze a umístila show do prostorů Kláštera svaté Anežky České. Vstupné se zde pohybuje mezi 200 a 500 Kč, podle času příchodu. Akce jsou hlídané, ale zúčastnit se může kdokoli, kdo má lístek. Lunchmeat pořádá přibližně jednu akci za dva měsíce, většina interpretů spadá do žánru techna, ale není tomu tak vždy. Na akcích ovšem zůstává možnost focení, nevyvěšují nikde žádná speciální house rules a jsou obecně přístupná veřejnosti.

Hereandthere jsou pořadatelé, kde mi bylo umožněno focení jen po diskuzi s organizátory. I přes povolení jsem musela nejprve doložit své fotografie z podobných akcí, měla jsem zákaz fotografování s bleskem a obličejů účastníků. Jinak se na akcích smí fotit jen pod podmínkou, že účastníci nebudou rozpoznatelní. Podle pořadatelů to má sloužit k pocitu bezpečí a k tomu, aby se lidé soustředili na hudbu, tanec, přátele, a ne na mobilní telefony.

Lunchmeat i hereandthere své lokality přesouvají a nemají stálou lokaci. Zatímco první jmenovaný oznamuje místo akce na sociálních sítích i reklamách, druhý posílá všechny informace pouze ve skupině na Telegramu. Stejně v Praze postupuje například i CUKR. Hereandthere na jiných sítích pouze oznámí, že se nějaká akce chystá, details jsou v již zmíněné skupině. Tam odešle účastníkům souřadnice lokace, čas i vstupné – to se pohybuje přibližně na 100 – 200 Kč.

K fotografování jsem využívala digitální fotoaparát Nikon D750 a objektivy Nikon 58 mm f/1,4 AF-S (který mi opravdu pomohl skvělou světelností) a Tamron AF SP 24-70mm f/2,8, vše zapůjčené fakultou. Z celkových asi 500 snímků prošly finální vybrané základní úpravou – jas, ořez, šum – v programu Adobe Lightroom.

Fotografie ve fotoknize zachycují techno akce pořádané 21. dubna 2023 na Letné (Stalin), 9. června 2023 v Kladně (Lunchmeat), v Klášteře sv. Anežky České 8. prosince 2023, focení příprav a průběhu denní akce hereandthere 24. a 25. února 2024 a focení účastníka akce včetně příprav v jeho bytě v Praze, taktéž 25. února 2024.

Focení v nočních podmínkách klubů i jiných prostorů přineslo mnohé výzvy. Mezi ty nejvýraznější rozhodně patřily světelné podmínky a kouř, který se na akcích pro atmosféru dodržují. Když to bylo na akci povolené, snažila jsem se využívat blesk, ale jindy focení vyžadovalo velmi vysokou citlivost a čekání na správné momenty, kdy postavy osvětili reflektory v rychlém záblescích barev. Také jsem experimentovala s vyšším časem kvůli větší světelnosti, ale ta zároveň přinesla mnoho nepovedených rozmazaných snímků tancujících lidí, které to nezvládlo zachytit.

Výsledkem těchto postupů jsou fotografie s vysokým šumem – výjimkou jsou ty focené na světle během denní techno party a ty, na které jsem použila blesk.

Další výzvou pro mě bylo vyčkávat na správné momenty, kdy tanečníky ozáří blesk, kdy zachytím správné momenty rychle se hýbajících lidí. Naučilo mě to opravdové trpělivosti a mnoho snímků i tak bylo nepoužitelných.

Závěr

Svojí teoretickou bakalářskou prací jsem se snažila přiblížit aktuální situaci techno večírků a pomocí souboru fotografií v praktické části ukázat atmosféru a prožívání těchto akcí. Teoretická část se zároveň věnuje dokumentární fotografii jako takové a dnešním nástrahám, hudební fotografii, i technu jako stylu hudbu a k ní přidružené komunitě.

První kapitola se věnuje technu z hlediska definování hudebního žánru elektronické hudby. Věnovala jsem se kořenům, průkopníkům, vývoji a rozšíření do celého světa.

Popsání komunity přibližuje, proč jsem si vybrala právě toto téma. Nastiňuje aktuální výzvy, které jsou reakcí na rozšíření technu do mainstreamu a zavedení různých bezpečnostních pravidel. Ty vychází primárně z berlínské scény, ale postupně se rozšiřují do zahraničí. Ráda bych u tohoto tématu zdůraznila, že zavádění systémů stále probíhá a tudíž se mohou velmi rychle měnit. Neustále se zkoušejí nové přístupy a pravidla a je otázkou, na čem se scéna nakonec ustálí. Za velmi pozitivně přijímané se považují kontroly u vstupu a safe rooms.

Pomocí knihy Kmeny 90 a Location TBS jsem se snažila ukázat i českou realitu. Prožitky Vladimíra 518 z počátku technu v Česku a Gabriely Kontra z období těsně před pandemií. Novější popis dnešních procesů zatím chybí, ale určitě by stálo za to zmapovat, jak se scéna po pandemii proměnila. Při rozhovoru s organizátory z hereandthere jsem zjistila, že oni věnovali volný čas v pandemii výzkumu bezpečných prostorů, které mohli po skončení otestovat sami.

V práci došlo i k popsání dokumentární fotografie, ve kterém přibližuji původ fotografického stylu i jeho aktuální výzvy.

Nakonec nesměly chybět i tvorby dvou fotografů, kteří mě inspirovali, a zároveň přináší do fotografie techno a nové úhly pohledů na hudební fotografii. Wolfgang Tillmans je dnes již světoznámý fotograf, který se od svých začátků v 90. letech již v mnohém posunul. Ale právě jeho počáteční fotografické experimenty pro mě byly zásadní. Fotil tehdy svojí vlastní komunitu, díky čemuž byly snímky upřímné a odvážné. I kvůli jeho vlastní

homosexuální orientaci dokázal ukazovat techno jako safe space queer komunity. I když se během let posunul k jiným objektům svého zájmu, jeho dílo zůstává pořád fascinující.

Karel Chladek je kanadský fotograf, kterého sama sleduji na sociálních sítích minimálně sedm let. Jeho schopnost nerušit večírek a přesto zachytit velmi intimní momenty na parketu, mi byla velkou inspirací i v procesu práce. Zároveň neskutečně obdivuju jeho schopnost dotáhnout snímky k čistotě.

Summary

With my theoretical bachelor thesis I tried to present the current situation of techno parties and to show the atmosphere and experience of these events through a set of photographs in the practical part. The theoretical part also deals with documentary photography as such and today's pitfalls, music photography, and techno as a style of music and its associated community.

The first chapter explores techno in terms of defining the electronic music genre. I have looked at the roots, pioneers, development and spread to the world.

Describing the community brings to light why I chose this topic. It outlines the current challenges in response to the spread of techno into the mainstream and the establishment of various safety rules. These primarily stem from the Berlin scene, but are gradually spreading abroad. I would like to stress with this topic that the introduction of systems is still ongoing and therefore can change very quickly. New approaches and rules are constantly being tried and it is a question of what the scene will eventually settle on. Entry controls and safe rooms are considered to be very positively received.

With the help of the book *Kmeny 90* and *Location TBS* I tried to show the Czech reality and the experiences of Vladimír 518 from the beginning of techno in the Czech Republic and Gabriela Kontra from the period just before the pandemic. A more recent description of today's processes is still missing, but it would certainly be worth mapping how the scene has changed after the pandemic. Talking to the organizers from hereandthere, I

found out that they dedicated the pandemic to researching safe spaces that they could test themselves after the fact.

The thesis also included a description of documentary photography in which I outline the origins of the photographic style and its current challenges.

Finally, the work of two photographers who have inspired me while bringing new angles to techno and new perspectives to music photography was not to be missed. Wolfgang Tillmans is now a world-renowned photographer who has already moved on in many ways since his beginnings in the 90s. But it was his early photographic experiments that were crucial for me. He was photographing his own community at the time, which made the images honest and bold. At the same time, because of his own gay orientation, he was able to show techno as a safe space for the queer community. Although he has moved on to other subjects of interest over the years, his work remains fascinating still.

Karel Chladek is a Canadian photographer who I have been following on social media for at least seven years. His ability to not crash the party and still capture very intimate moments on the dance floor was a great inspiration to me in the process. At the same time, I incredibly admire his ability to make his images clean despite the dark.

Použitá literatura

The Photo Academy, Nocturnal Exploration with Karel Chladek. The Photo Academy. Available at: <https://thephotoacademy.com/en/magazine/nocturnal-exploration-with-karel-chladek> [Accessed April 25, 2024].

Anderson, M., 2022. Wolfgang Tillmans: Older, Wiser, Cooler. New York Times. Available at: <https://www.nytimes.com/2022/08/29/arts/design/tillmans-moma-photography-germany-politics-culture.html> [Accessed November 6, 2023].

Bogre, M., 2019. Documentary Photography Reconsidered: History, Theory and Practice, Taylor & Francis Group.

Brewster, B. & Broughton, F., 1999. Last Night a DJ Saved My Life: The History of the Disc Jockey, New York: Grove Press.

Crockett, E., 2016. Safe spaces, explained. Vox. Available at: <https://www.vox.com/2016/7/5/11949258/safe-spaces-explained> [Accessed March 30, 2024].

Davidson, J. & Little, M., 2000. The Mirror with a Memory. Available at: <https://www.megaessays.com/viewpaper/10982.html> [Accessed July 7, 2023].

Emerling, J., 2012. Photography: History and Theory, Routledge.

House rules. Ankali. Available at: <https://anka.li/house-rules/> [Accessed March 17, 2024].

Good, J. & Lowe, P., 2019. Understanding Photojournalism, Routledge.

Chladek, K., 2020. Public Intimacy, Thought Catalog Books.

Jóri, A. & Lücke, M., 2020. The New Age of Electronic Dance Music and Club Culture, Cham: Springer International Publishing.

Kontra, G., 2021. Location TBA: DOČASNÁ UTOPIE PRAŽSKÝCH RAVES 2015–2020, Nakladatelství Divočina.

Melechi, A., 1993. The ecstasy of disappearance. In Rave off: Politics and deviance in contemporary youth culture. Avebury, pp. 29–40.

Posolda, P., 2004. Městské subkultury mládeže - soundsystémy. Bakalářská práce.

Rapp, T., 2009. Lost and Sound: Berlin, Techno und der Easyjetset, Suhrkamp Verlag.

Reynolds, S., 2011. Energy Flash: A Journey Through Rave Music and Dance Culture, Soft Skull.

Riis, J.A., 1997. How the Other Half Lives: Studies Among the Tenements of New York 2.nd ed., Penguin Classics.

Sicko, 1999. Techno Rebels: The Renegades of Electronic Funk, New York: Billboard Books.

Smolík, J., 2010. Subkultury mládeže: uvedení do problematiky, Praha: Grada.

Sontag, S., 2004. Regarding the Pain of Others, Picador.

Vránová, A., 2020. Techno jako rituál – soubor publicistických rozhovorů. Bakalářská práce. Brno. Available at: <https://is.muni.cz/th/rmhd1/?kod=G7421;id=374714>.

Teze bakalářské práce

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze PRAKTICKÉ BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Ivana Kozáková	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2020/21	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 95298159@fsv.cuni.com	
Studijní program/specializace: Komunikační studia (žurnalistika)/prezenční	
Název praktické a teoretické části bakalářské práce v češtině: Rave – fotografický dokument zachycující komunitu techna	
Název praktické a teoretické části bakalářské práce v angličtině: Rave – photojournalism of techno current techno community	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezí) ZS 2023/24	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Teoretická část bakalářské práce se zaměří na dokumentární fotografii hudebního prostředí a přiblíží práci vybraných fotografů a fotografek. V neposlední řadě se bude věnovat také hudebnímu stylu techno jako svébytné subkultuře a přiblíží techno komunitu. Autorka se na pozadí hudebního stylu zaměří také na pocit sounáležitosti a bezpečí, které komunita utváří. Praktická část prostřednictvím dokumentární fotografie zmapuje realitu současné komunity kolem hudebního stylu, a to převážně v pražském prostředí. Doplněná bude o rozhovory o aktuálních tématech komunity.	
Předpokládaná struktura teoretické práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Teoretická část I. Úvod Cíl práce Seznámení s tématem II. Fotografický dokument a hudební scéna, vybraní tvůrci III. Techno jako hudební žánr a komunita IV. Hudební komunita a teorie „safe space“ V. Metodologická část VI. Závěr Praktická část – Soubor fotografií, rozhovory	
Druh praktické práce/předpokládaná podoba: Fotokniha	
Vymezení zpracovávaného materiálu: Na základě vybrané literatury dojde v teoretické části k vymezení aktuální pražské techno scény. Komunitě se bude intenzivněji věnovat praktická část, kde dojde k zachycení komunity v prostředí techno eventů doplněné o krátké rozhovory o aktuálních tématech techno prostředí. Svobodné prostředí se promítá i do bezpečného prostoru, ve kterém se mohou projevat lidé například z queer komunity.	
Postup (metodologie v teoretické části a technika v praktické části práce) při zpracování materiálu: Literární rešerše a několikaměsíční fotografování techno eventů, zachycování atmosféry a návštěvníků.	
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků): Sontag, S., & Vančát, P. (2002). O fotografii. Paseka.	

Susan Sontag patří mezi nejvýznamnější teoretiky fotografie a její sbírky esejí pojednávají o vývoji média v čase. Kromě samotného vývoje se zajímá i o aktuální úlohu fotografie ve světě masových médií.

Vladimír 518. (2016). Kmeny 90: městské subkultury a nezávislé společenské proudy v letech 1989-2000. BiggBoss.

Kmeny 90 jsou třetím dílem v trilogii, po Kmeny a Kmeny 0, zabývající se subkulturami v českém prostředí v období po roce 89. Věnují se proměnám společnosti po revoluci.

Kontra, G. (2021). Location TBA: DOČASNÁ UTOPIE PRAŽSKÝCH RAVES 2015–2020. Nakladatelství Divočina.

Kniha se věnuje pražské scéně elektronické hudby v letech 2015-2020 a přibližuje fotograficky i textem několik kolektivů, které se podobají estetikou i smýšlením v organizaci těchto akcí.

Barthes, R., & Petříček, M. (2005). Světlá komora: poznámka k fotografii (Vyd. 2., upr., (Ve Fra 1.). Fra.

Světlá komora je poslední knihou známého francouzského teoretika Barthesa. Tato kniha patří mezi základní literaturu fotografické teorie. Na fenoménu fotografie ukazuje nejen proměnu metodologie, tak i filozofické úvahy k tématu.

Tomanová, M., Beachdel, T., & Gordon, K. ([2021]). New York New York. Hatje Cantz.

Marie Tomanová ve své fotografické knize zachycuje identity mladých v New Yorku. Na fotkách vidíme lidi, kteří se nebojí experimentovat s vlastním projevem, genderem a sexualitou.

Tillmans, W. (2007). Wolfgang Tillmans: Manual. Thames & Hudson.

Držitel Turnerovi ceny ve své knize ukazuje svoji aktuální práci i dosud nezveřejněné snímky z jeho archivu za pět let. Publikace přibližuje jeho fotografický vývoj v aktuální ikonou.

Chladek, K. (2020). Public Intimacy. Thought Catalog Books.

Karel Chladek je kanadský fotograf, který se věnuje především fotografování techna. Tato kniha je sbírkou fotografií, které ukazují intimitu v prostředí hudebních akcí. Původem český fotograf tak ukazuje citem prochnuté fotografie v prostoru raves.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

Fialová, K. (2019). Pohled na současnou techno scénu prostřednictvím fotografického dokumentu [bakalářská práce]. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd.

Kobrllová, M. (2016). Městské subkultury mládeže [bakalářská práce]. Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta, HTF - Katedra učitelství.

Makovcová, H. (2012). Společenská a kulturní interpretace fotografie [bakalářská práce]. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd.

Datum / Podpis studenta/ky

15. 5. 2023

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

15. 3.

Sandra Lábová

.....

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.